

Formanden (Kraabbe): Den ærede Forslagsstiller har meddelt mig, at der ved en i hans Manuscript til Lovforslaget indløben tilfældig Unøjagtighed er udfaldet et Paragraf-Citat, idet der i § 4, 1ste Linie, skulde staa: „de i § 4 i Loven af 4de Mai 1875“ osv.

Winther: Jeg har allerede ved Sagens Forelæggelse gjort opmærksom paa, hvad der havde foranlediget mig til at fremkomme med dette Forslag, nemlig at de Betingelser, der af tidligere Udvalg vare satte som de, der berettigede en Egn til at erholde nogen Støtte for et saadant Forslag, vare opfyldte i den vedkommende Egn. Jeg gjorde da opmærksom paa, at der havde været tegnet mellem 5 og 600,000 Kr., dels af Kommuner, dels af Private, til et saadant Baneanlæg; det delte sig saaledes, at Kommunerne havde tegnet sig for 248,600 og Private for 272,600 Kr. Det er muligt, at der senere er tegnet lidt mere, det har ikke været mig muligt at faae ihænde en sikker Meddelelse om dette, men den hele tegnede Sum beløber sig efter det, jeg har meddelt, til 521,000 Kr. Naar man lægger Mærke til de interessante Oplysninger, der ere givne af Regjeringen i det Lovforslag angaaende forskjellige Jernbaner, der i Aaret 1878 blev forelagt, vil man komme til den Erkendelse, at de Summer, man tidligere har antaget, at der vilde udkræves til Anlægget af en saadan Bane som den her omhandlede, vilde i en overordentlig Grad kunne reduceres. Jeg skal henlede Opmærksomheden paa det Bilag, som fulgte med dette Lovforslag, det Lovforslag, der blev fremfat i Folkethinget den 27de November 1878 om forskellige Jernbaneanlæg i Fyn og Sjælland. Der er af en Jernbaneingenieur efter Regjeringens Foranstaltning meddelt forskellige Oplysninger angaaende de Erfaringer, han paa en Reise i Udlandet havde gjort med Hensyn til Anlæg af lokale Baner. Jeg skal ikke her videre indlade mig paa dette, men kun gjøre opmærksom paa, at som Enderesultat af disse Oplysninger er det blevet bemærket her, at man maatte antage, at for Baner af den Art som den her omhandlede, der gaar ud fra en Kjøbstad og bringer et Landdistrikt i Forbindelse dermed, vilde Anlægssummen endog kunne gaa ned til Noget, som lignede det Beløb, der er blevet anvendt til smalsporede Jernbaner i Udlandet, nemlig 175,000 Kr. pr. Mil, det vil sige, under almindelige Forhold vilde det være sandsynligt, og dertil kommer saa desuden Erhvervelse af Grund og Anskaffelse af Driftsmateriel. Det Første vil jo naturligvis rette sig efter de Egne, hvorigjennem Banen gaar. Den Egn, som denne Bane skal gaa igjennem, er jo en af Sjællands bedste Egne; man tør vel derefter ikke ansætte det til lavere end de fynske Baner, som have været bragt under Forhandling her i Thinget iaar, og om hvilke der foreligger

Forslag, og deri er det angivet, at 59,000 Kr. pr. Mil vilde være en antagelig Gjennemsnitspris. For Materiellet er anslaaet 35,000 Kr. pr. løbende Mil, men det maatte ogsaa kunne reduceres en Del, naar der ikke gjøres for store Fordringer til Hurtighed og til lignende Forhold. Der er altsaa Sandsynlighed for, at en saadan Bane vil med meget ubetydeligere Hjælp fra Statens Side end den, der ellers fordrer, kunne komme istand. — Jeg tillob mig ved Sagens Forelæggelse at bemærke, at jeg antog, at det var heldigst, at det var de vedkommende Egne, der toge Sagen i deres Haand, og saa lod Banen anlægges ved en Entrepreneur for deres Regning med de Smaatilskud, de kunde faae fra Statens Side. Men jeg bemærkede tillige, at der foreligger i denne Samling et Lovforslag, som gjør det noget betænkeligt at lade det være Egnen selv, der træder i Forgrunden, idet der nemlig, dersom det gaar uheldigt, uheldigere, end man havde gjort Regning paa, kan optaa, som man ser af det Forslag, jeg sigter til, nemlig Forslag om Erhvervelse for Staten af den østjydske Jernbane, den Formening hos Egnen, at det var rimeligt, at Staten hjalp den ud af de Forlegheder, som den ved Lidernes Ungunst er kommen i. Dersom det var en privat Entrepreneur, der udførte Sagen, antager jeg, at man vilde overlade til ham, hvorledes han slog sig igjennem, og jeg antager ikke, at han vilde finde Gehør, hvis han kom her og forment, at Staten maatte komme ham til Hjælp, fordi han maaste have gjort en uheldig Spekulation; men det er naturligvis ikke for mig det Afgjørende, om man vælger den ene eller den anden Vej at gaa. Mig er det kun om at gjøre, at der bliver gjort en Begyndelse med at faae Jernbaner anlagte uden væsentligt Tilskud fra Statens Side ved vedkommende Egnes egen Medvirkning, og da det Distrikt, som denne Jernbane vil gaa ind i, er et af Sjællands bedst befolkede Distrikter, hvor man desuden veed af Erfaring, at man har været levende Dnske derom og har viist dette ved betydelige Tegninger, er der Sandsynlighed for, at her netop er et Sted, hvor der med Helb kan gjøres et Forsøg i den Retning. Den Hjælp, der er forlangt af Statskassen, gaar jo ud paa de almindelige Begunstigelser, der saa at sige ere givne alle Jernbaneanlæg her i Landet, f. Ex. Tolbgodtgjørelse for visse Ting, der indføres til Brug ved Jernbanens Anlæg, Stempelpapirsfrihed osv. Det er navnlig de Begunstigelser, der ere omtalte i Loven af 4de Mai 1875, § 4, der altsaa ogsaa skulde anvendes her. Med Hensyn til Expropriationsudgiften er den almindelige Regel jo den, at Staten udlægger det hele Beløb, men faar godtgjort Halvdelen; men ved Nyomgaardsbanen er der gjort en Indskrænkning i denne Henseende, idet man ikke har villet giwe Mere end Halvdelen af 50,000 Kr. pr. Mil fra Sta-